

Statistieke opgaven 1851
Gemeente Stad Hardenbergh

Aan Z.E. den Heere Commissaris des Konings in Overijssel, residerende te Zwolle.

Hardenbergh, 1 junij 1851

In voldoening aan Uwer Excellenties besluit van den 28 april jl., 3^e afd., no. 1494, waarbij eenige statistieke opgaven worden verlangd, heb ik de eer te berigten:

1. Dat het aantal der in het afgelopen jaar door de veldwachter en politiebeambten in deze gemeente gedane bekeuringen heeft bedragen negen.
2. Dat er in deze gemeente geen beurtveren bestaan.
3. Dat de gezondheidstoestand der ingezetenen in de eerste vijf maanden van 1851 volgens opgave van heeren geneeskundigen allezins gunstig is geweest, terwijl er geene epidemische of besmettelijke ziekten geheerscht hebben, zijnde in dat tijdvak geboren 17 en overleden 11 personen.
4. Dat de staat der veldgewassen in het laatst der afgelopen maand mei was als volgt:
 - rogge, zeer gunstig
 - oliezaad, zeer gunstig
 - aardappelen, achterlijk wegens het aanhoudend koude natte weer; op eenige lage akkers was deze veldvrucht zelfs nog niet tevoorschijn gekomen.
 - gras- en hooilanden, hebben over het algemeen een treurig aanzien wegens de koude natte weersgesteldheid (die eerst onlangs door schrale droogte is opgevolgd), en wel bepaaldelijk die groengronden welke aan de oevers der Vecht liggen en eerst thans langzamerhand komen droog te liggen. De hoogere groengronden welke gemest zijn, kunnen ook nog niet gunstig genoemd worden en leveren nog weinig gras op. Alzoo de wintervoorraad reeds lang verteerd is, lijdt het vee gebrek; hier en daar zijn geheele stukken groene rogge tot voedsel voor het vee afgemaaid, en men stelt zich ook niet anders voor dan dat de zomer van 1851 een zeer ongunstig gras- en hooigewas zal opleveren.
 - boekweit, is men op de zandgronden begonnen te zaaijen. Men maakte zich zeer bezorgd dat het zaaijen van boekweit in de veenen, dat in deze streek van het uiterste belang is eerst heel laat zoude kunnen plaats hebben, daar er eene langdurige warme droogte gevorderd wordt om de veenakkers tot branden geschikt te maken. De droogte welke voor eenige dagen is ingevallen, heeft de moed echter weder doen herleven. Omtrent andere gewassen als haver, garst enz., valt op dit oogenblik nog niets op te merken daar men dezer dagen eerst met zaaijen een aanvang heeft kunnen maken. Er is tot heden toe geene ziekte in eenig veldgewas bespeurd.
5. Dat er sedert 1 januarij jl. geene landverhuizers uit de gemeente zijn vertrokken.

De burgemeester van de gemeente Stad Hardenbergh
J. van Delden Sz.